

Συνθήκη της Λωζάνης/Σύμβασις Περί ανταλλαγής των Ελληνικών και Τουρκικών πληθυσμών

< [Συνθήκη της Λωζάνης](#)

VI. ΣΥΜΒΑΣΙΣ ΠΕΡΙ ΑΝΤΑΛΛΑΓΗΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΚΑΙ ΤΟΥΡΚΙΚΩΝ ΠΛΗΘΥΣΜΩΝ

ΚΑΙ ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΟΝ ΥΠΟΓΡΑΦΕΝΤΑ ΤΗ 30 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 1923

Η ΚΥΒΕΡΝΗΣΙΣ ΤΗΣ ΜΕΓΑΛΗΣ ΕΘΝΟΣΥΝΕΛΕΥΣΕΩΣ ΤΗΣ ΤΟΥΡΚΙΑΣ ΚΑΙ

Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΚΥΒΕΡΝΗΣΙΣ συνεφώνησαν επί των ακολούθων όρων.

Άρθρον 1.

Από της 1ης Μαΐου 1923, θέλει διενεργηθή η υποχρεωτική ανταλλαγή των Τούρκων υπηκόων, ελληνικού ορθοδόξου θρησκειύματος, των εγκατεστημένων επί των τουρκικών εδαφών, και των Ελλήνων υπηκόων, μουσουλμανικού θρησκειύματος, των εγκατεστημένων επί των ελληνικών εδαφών.

Τα πρόσωπα ταύτα δεν θα δύνανται να έλθωσιν ίνα εγκατασταθώσιν εκ νέου εν Τουρκία ή αντιστοίχως εν Ελλάδι, άνευ της αδείας της Τουρκικής Κυβερνήσεως ή αντιστοίχως της Ελληνικής Κυβερνήσεως.

Άρθρον 2 .

Δεν θα περιληφθώσιν εις την εν τω πρώτω άρθρω προβλεπομένην ανταλλαγήν:

α) οι Έλληνες κάτοικοι της Κωνσταντινουπόλεως:

β) οι Μουσουλμάνοι κάτοικοι της Δυτικής Θράκης.

Θέλουσι θεωρηθή ως Έλληνες κάτοικοι της Κωνσταντινουπόλεως, πάντες οι Έλληνες οι εγκατεστημένοι ήδη προς της 30ης Οκτωβρίου 1918, εν τη περιφέρεια της Νομαρχίας Κωνσταντινουπόλεως, ως αύτη καθορίζεται δια του νόμου του 1912.

Θέλουσι θεωρηθή ως μουσουλμάνοι κάτοικοι της Δυτικής Θράκης, πάντες οι Μουσουλμάνοι οι εγκατεστημένοι εν τη περιοχή ανατολικά της μεθορίου γραμμής της καθορισθείσης τω 1913 δια της Συνθήκης του Βουκουρεστίου.

Άρθρον 3.

Οι Έλληνες και οι Μουσουλμάνοι, οι εγκαταλείψαντες ήδη από της 18ης Οκτωβρίου 1912 τα εδάφη, των οι Έλληνες και τούρκοι κάτοικοι θέλουσιν αμοιβαίως ανταλλαγή, θα θεωρηθώσι περιλαμβανόμενοι εν τη ανταλλαγή τη προβλεπόμενη εν τω 1 άρθρω.

Η έκφρασις “μετανάστης” εν τη παρούση Συμβάσει, περιλαμβάνει πάντα τα φυσικά και νομικά πρόσωπα τα μέλλοντα να μεταναστεύσωσιν ή έχοντα μεταναστεύσει από της 18ης Οκτωβρίου 1912.

Άρθρον 4.

Πάντες οι ικανοί άρρενες (hommes valides), οι ανήκοντες εις τον ελληνικόν πληθυσμόν, των αι οικογένειαι εγκατέλειψαν ήδη το τουρκικόν έδαφος, οι κρατούμενοι νυν εν Τουρκία, θα αποτελέσωσι το πρώτον τμήμα εξ Ελλήνων οίτινες θα σταλώσιν εις Ελλάδα συμφώνως τη παρούση Συμβάσει.

Άρθρον 5.

Υπό την επιφύλαξιν των διατάξεων των άρθρων 9 και 10 της παρούσης Συμβάσεως, τα δικαιώματα ιδιοκτησίας και αι απαιτήσεις των εν Τουρκία Ελλήνων ή των εν Ελλάδι Μουσουλμάνων, ουδόλως θέλουσι θιγή συνεπεία της γενησομένης δυνάμει της παρούσης Συμβάσεως ανταλλαγής.

.....

Άρθρον 9.

Η ακίνητος αγροτική ή αστική περιουσία, η ανήκουσα εις τους μετανάστας, εις τας εν τω άρθρω 9 αναφερομένας κοινότητες, ως και η παρά των μεταναστών ή των κοινοτήτων εγκαταλειπομένη κινητή περιουσία, θέλουσιν εκκαθαρισθή συμφώνως προς τας κατωτέρω διατάξεις υπό των μικτών επιτροπών των προβλεπόμενων εν άρθρω 11.

Αι περιουσίαι, αι κείμεναι εις τα εδάφη τα υπαγόμενα εις την υποχρεωτικήν ανταλλαγήν, ανήκουσαι δε εις εκκλησιαστικά ή εις ευαγή καθιδρύματα κοινοτήτων εγκατεστημένων εις έδαφος μη υπαγόμενον εις την ανταλλαγήν, ανήκουσαι δε εις εκκλησιαστικά ή εις ευαγή καθιδρύματα κοινοτήτων εγκατεστημένων εις έδαφος μη υπαγόμενον εις την ανταλλαγήν, θέλουσιν ομοίως εκκαθαρισθή υπό τους αυτούς όρους.

Κατάφερε να εκπατρίσει πολύ μεγαλύτερο αριθμό προσώπων, συμπεριλαμβάνοντας στους ανταλλάξιμους και ομογενείς Τούρκους πολίτες, οι οποίοι κατοικούσαν στο Νομό Κωνσταντινούπολης (αλλά εκτός των ορίων του Δήμου αυτής) (1923)

Επέβαλε στους μειονοτικούς, με νόμο, δυσβάστακτη και δυσανάλογη με τους υπόλοιπους εφάπαξ φορολογία της περιουσίας που είχε σαν αποτέλεσμα την οικονομική, αλλά και ψυχολογική τους καταρράκωση, λόγω των εξοντωτικών συνεπειών στην περίπτωση αδυναμίας ανταπόκρισης (1942)

Απαγόρευσε την έκδοση της εφημερίδας "Ελεύθερη Φωνή" (1955), απέλασε Έλληνες υπηκόους (1956, ανήλθαν στους 15000 μέχρι το 1964), προέτρεψε τους Τούρκους να αποφεύγουν να κάνουν τις αγορές τους από Ελληνικά καταστήματα (1957-58) και ενέταξε τα μειονοτικά σχολεία στη δικαιοδοσία του οργανισμού ιδιωτικών σχολείων (1961)

Έκλεισε όλα σχεδόν τα καταστήματα των Ελλήνων υπηκόων, απαγορεύοντάς τους την άσκηση οποιασδήποτε εργασίας (1963), απαγόρευσε την είσοδο των κληρικών στα ομογενειακά σχολεία, καθώς και την πρωινή σχολική προσευχή (1964), κατήγγειλε τη Συμφωνία της Άγκυρας της 30ης Οκτωβρίου 1930 και συνέχισε τις απελάσεις Ελλήνων υπηκόων για λόγους εθνικής ασφάλειας (1964).